

Työasu ja suojaimet

Kirsi-Marja Ballantine, hygieniahoitaja

Työturvallisuuslaki (23.8.2002 / 738)

8 § Työnantajan yleinen huolehtimisvelvoite

10 § Työn vaarojen selvittäminen ja arviointi

14 § Työntekijälle annettava opetus ja ohjaus

15 § Henkilönsuojainten, apuvälineiden ja muiden laitteiden varaaminen käyttöön

18 § Työntekijän yleiset velvollisuudet

20 § Henkilönsuojainten käyttö ja soveltuva työvaatetus

Summa summarum Työnantajan tarjottava asianmukaiset suojaimet ja työvaatteet

 Työntekijät perehdytettävä suojainten käyttöön Työntekijä on velvollinen käyttämään

suojaimia oikein Suojainten tulee olla CE-merkittyjä

Terveydenhuoltolaki (30.12.2010/ 1326

8 § Laatu ja potilasturvallisuus

Terveydenhuollon toiminnan on perustuttava näyttöön ja hyviin hoito- ja toimintakäytäntöihin.

Terveydenhuollon toiminnan on oltava laadukasta, turvallista ja asianmukaisesti toteutettua.

Kunnan perusterveydenhuollon on vastattava potilaan hoidon kokonaisuuden yhteensovittamisesta, jollei siitä muutoin erikseen sovita.

Terveydenhuollon toimintayksikön on laadittava suunnitelma laadunhallinnasta ja potilasturvallisuuden täytäntöönpanosta. Suunnitelmassa on otettava huomioon potilasturvallisuuden edistäminen yhteistyössä sosiaalihuollon palvelujen kanssa.

Summa summarum Tavanomaisten varotoimien noudattaminen jokaisen potilaan / asiakkaan kohdalla Hoito ja hoitoympäristö eivät saa aiheuttaa potilaalle hoitoon kuulumatonta vaaraa tai haittaa esim. hoitoon liittyvää infektiota.

Tartuntatautilaki (1227/2016)

17 § Hoitoon liittyvien infektioiden torjunta

Terveydenhuollon ja sosiaalihuollon toimintayksikön on torjuttava suunnitelmallisesti hoitoon liittyviä infektioita. Toimet on sovitettava yhteen terveydenhuoltolain 8 §:ssä säädettyjen potilasturvallisuutta edistävien toimien kanssa.

Toimintayksikön johtajan on seurattava tartuntatautien ja lääkkeille erittäin vastustuskykyisten mikrobien esiintymistä ja huolehdittava tartunnan torjunnasta. Toimintayksikön on huolehdittava potilaiden, asiakkaiden ja henkilökunnan tarkoituksenmukaisesta suojauksesta ja sijoittamisesta sekä mikrobilääkkeiden asianmukaisesta käytöstä.

Toimintayksikön johtajan on käytettävä apunaan tartuntatautien torjuntaan perehtyneitä terveydenhuollon ammattihenkilöitä ja sovitettava toimintansa yhteen kunnan tai kuntayhtymän toteuttamien toimien sekä valtakunnallisten hoitoon liittyvien infektioiden torjuntaohjelmien kanssa.

Käsihygienia

- Koruttomat kädet
- Luonnolliset lyhyet kynnet
- Ei aktiivisuusrannekkeita, kelloja tai rannekoruja
- Suojaimet puetaan aina desinfioiduin käsin
- Suojainten riisumisen jälkeen kädet desinfioidaan

Barriers to effective hand hygiene

- Jewellery (esp. rings with stones)
- Nail varnish and false nails
- Wrist bands
- Wrist watches
- Long sleeves

Työasu

- ✓ Työasuun kuuluvat työpuku, sukat ja jalkineet
- ✓ Työasuun pukeudutaan työpaikan pukeutumistilassa
- ✓ Työasun siisteydestä huolehtii työntekijä
- ✓ Työasu vaihdetaan puhtaaseen päivittäin ja aina tarvittaessa
- ✓ Työnantaja huolehtii työasun pesettämisestä
- ✓ Työvaatteet pestään vähintään 60°
- ✓ Jalkineiden ja sukkienv hankinnasta ja huollosta käytännöt vaihtelevat
- ✓ Työasun on todettu kontaminoituvan potilastyössä
- ✓ Mikrobit säilyvät työasussa hengissä niin kauan, että tartunnat ovat mahdollisia
- ✓ Pestyn työasun välityksellä ei siirry taudinaiheuttajia
- ✓ Työpisteasua käytetään esim. leikkausosastolla

A large blue thought bubble with three smaller blue circles leading to it from the left. Inside the bubble is white text.

Työasu viestii
ammattitaitoa,
puhtautta ja
luotettavuutta.

Dia 6

BK1

Ballantine Kirsi-Marja; 16.11.2018

Työ- ja suojavaatetus

- Tarkoituksena on estää
 - omien vaatteiden likaantuminen roiskeilta, vereltä ja muilta eritteiltä
 - infektioiden tarttumista potilaasta työntekijään
 - infektioiden tarttumista työntekijästä potilaaseen
 - mikrobien siirtymistä potilaasta toiseen

Työasussa on lyhyet hihat

- ✓ Työasussa on lyhyet hihat tai hihat on kääritty kyynäpäihin asti
- ✓ Lääkäreillä käytössä lyhyemmällä hihalla olevaa lääkärintakkia
- ✓ Pitkät hihat ja takkien taskut kontaminoituvat mikrobeilla, jotka voivat siirtyä potilaasta toiseen
- ✓ Vilutakkeja ei käytetä potilastyössä
- ✓ Vilutakkeja saa käyttää kansliassa ja tauoilla
- ✓ Käsien pesu ja desinfektio ei onnistu pitkillä hihoilla

Tehdaspuhtaat suojakäsineet

- ✓ Kätet desinfioidaan aina ennen suojakäsineiden pukemista ja riisumisen jälkeen
- ✓ Suojakäsineiden käyttö ei korvaa hyvää käsihygieniaa
- ✓ Suojakäsineiden tarkoituksena on vähentää käsiin siirtyvien mikrobien määrää sekä veritartuntavaaraa
- ✓ Suojakäsine valitaan käyttötarkoituksen mukaan
- ✓ Vantaalla käytössä vain nitrilikäsineitä
- ✓ Käytä suojakäsineitä kun käsittelet;
 - ✓ verta, eritteitä, haavoja, ihorikkoja, limakalvoja, kontaminoituneita alueita, pintoja ja välineitä
 - ✓ kanyylejä, katetreja

Älä käytä käsineitä väärin

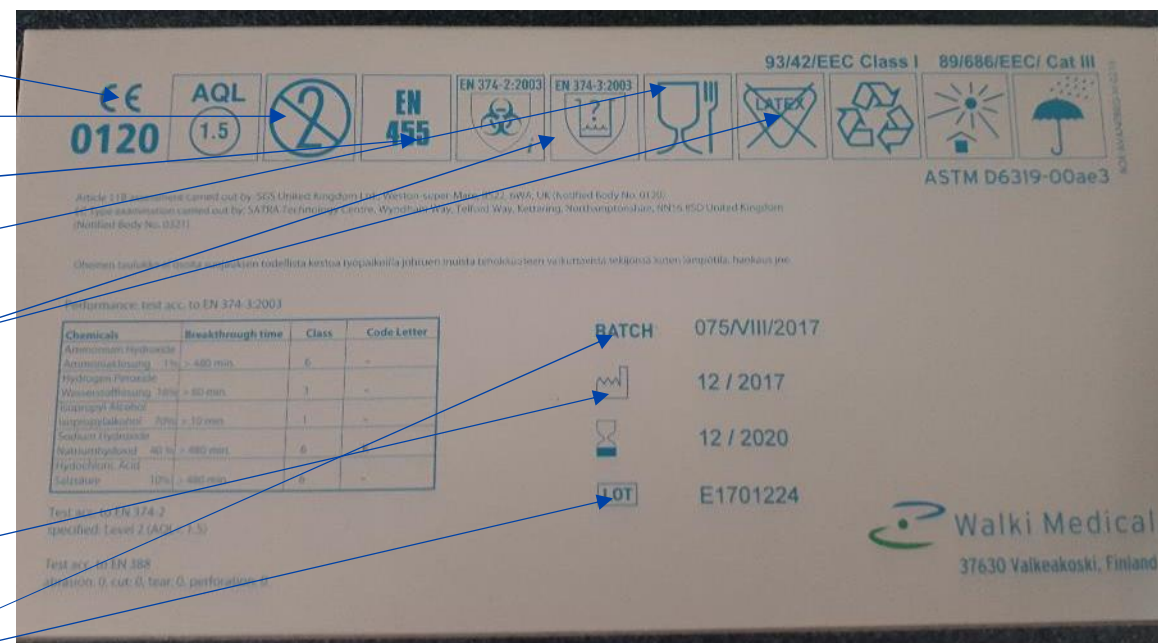

- ✓ Mieti mitä menet tekemään potilashuoneeseen
- ✓ Suunnittele työsi niin hyvin kuin mahdollista
- ✓ Tarvitsetko käsineitä?
- ✓ Missä vaiheessa puuet käsineet käsiin?
- ✓ Älä koskettele likaisilla käsineillä esim. hoituhuoneen kaappeja, hae tavaroita kylpyhuoneesta tai varastosta.
- ✓ "Kuvitteellinen tapahtuma" Hygieniahoitaja Ballantine näkee punaista ja kysyy? Miksi sinulla on käsineet päällä täällä käytävällä? Hoitaja vastaa; "Nää on ihan puhtaat käsineet, koska en ole vielä tehnyt mitään. Haen vaan varastosta lisää tavaroita."

Pakkauksista löytyviä tietoja

- ✓ CE-merkintä on merkintä, jolla tuotteen valmistaja vakuuttaa, että tuote täyttää tuotetta koskevien EU:n direktiivien ja asetusten olennaiset vaatimukset
- ✓ Kertakäyttöinen tuote, ei saa käyttää uudelleen
- ✓ Leikkaus- ja tutkimuskäsineiden on täytettävä standardin EN 455 vaatimukset
- ✓ Voi olla kontaktissa elintarvikkeeseen
- ✓ Tuote täyttää kemikaalinsuojakäsineiden vaatimukset (EN 374)
- ✓ Tuotteessa ei lateksia
- ✓ Milloin tuote on valmistettu ja milloin se vanhenee. Vanhentuneita tuotteita ei saa käyttää
- ✓ Batch- ja LOT-tiedot, tarvitaan esim. viallisen tuotteen reklamointiin

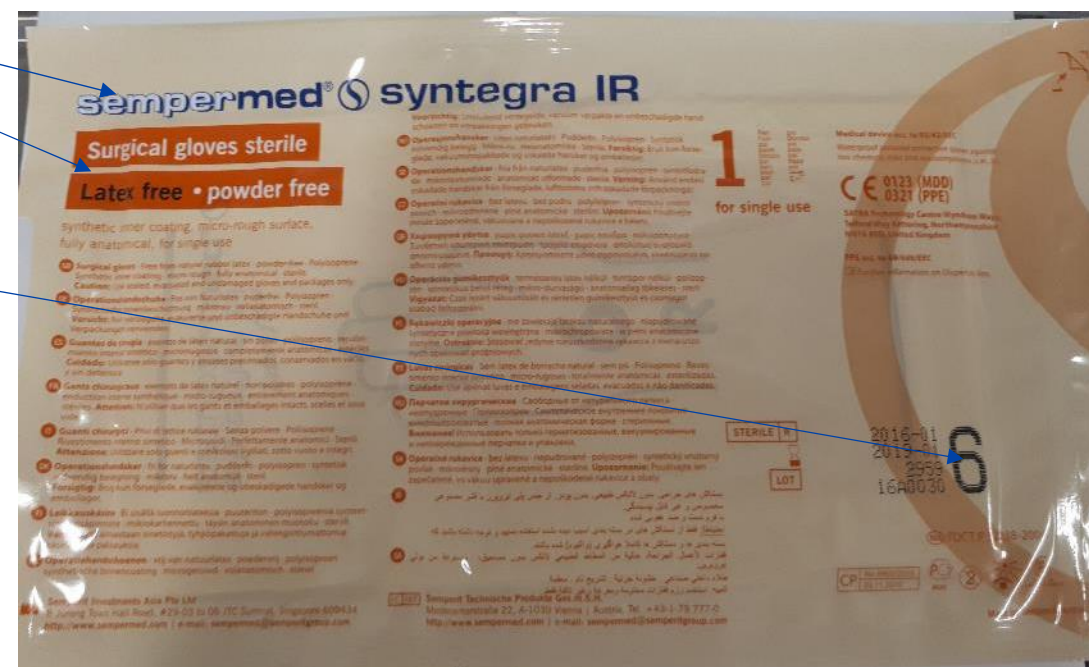
Steriilit suojakäsineet

- Kertakäyttöisiä, steriilejä leikkauskäsineitä käytetään kaikissa leikkauksissa sekä tarkkaa aseptiikkaa vaativissa invasiivisissa toimenpiteissä
- Kertakäyttöisiä steriilejä toimenpidekäsineitä käytetään muissa steriliteettä vaativissa pientoimenpiteissä sekä steriloitujen tuotteiden valmistuksessa ja käsittelyssä

Pakkauksista löytyviä tietoja

- ✓ Tuotteen valmistajan nimi ja tunnus
- ✓ Puuteriton ja lateksivapaa steriili leikkauskäsine
- ✓ Käsineen koko

Älä käytä käsineitä turhaan

Suojakäsineitä ei yleensä tarvita;

- ✓ vuoteen petauksessa
- ✓ kun kosketat potilaan tervettä ihoa
- ✓ hiusten kampaamisessa
- ✓ potilaan taluttamisessa
- ✓ ruokatarjottimen viennissä
- ✓ potilaskuljetuksessa

Käsien desinfektio riittää!

Suojakäsinelaatikot seinätelineisiin

- ✓ Käsineet säilyvät puhtaampina
- ✓ Käsineet on helpompi ottaa telineestä
- ✓ Laitoshuollon on helpompi siivota pintoja, kun käsinelaatikot eivät ole tiellä
- ✓ Käytä telineitä, jotka voidaan laittaa dekkoon
- ✓ Vaihtoehtoisesti käsinelaatikot säilytetään hoituhuoneen kaapissa

Hihallinen suojaesiliina tai suojatakki

- Puetaan päälle desinfioiduin käsin
- Suojaesiliinan tai suojatakin tarkoituksena on estää alla olevien työvaatteiden likaantuminen
- Suojatakin ja -esiliinan tulee olla kertakäyttöisiä ja niiden materiaalin kosteutta läpäisemätöntä
- Suojatakkia tai -esiliinaa käytetään potilaan lähihoidossa tai muussa työssä, jos on vaara roiskeista esim.
 - vuodepesut
 - avanteen hoito
 - vaipan vaihto
 - haavahoito
 - liman imeminen
 - välineiden pesupisteessä

Kirurginen suu-nenäsuojus

- ✓ Käytetään suojaamaan veri- ja eriteroiskeilta esim.
 - ✓ haavahoidossa
 - ✓ spinaalipuudutuksessa
- ✓ Puetaan kasvoille desinfioiduin käsin
- ✓ Suojain on kertakäyttöinen ja potilaskohtainen
- ✓ Suu-nenäsuojusten tulee täyttää EN14683 standardi
- ✓ Kun EN merkinnän perässä on IR- tai IIR, se on tarkoitettu suojaamaan roiskeilta

© Can Stock Photo

Silmiensuojaimet

- ✓ Suojaa silmät veri- ja eriteroiskeilta
- ✓ Käytetään erityisesti toimenpiteissä ja aina kun on vaara veri- ja eriteroiskeilta
 - ✓ liman imeminen -> muistatko käyttää?
 - ✓ välineiden pesupisteessä
- ✓ Suojaimen tulee suojata myös sivuilta tulevat roiskeet
- ✓ Omat silmälasit eivät ole suojaimet
- ✓ Kertakäyttöisiä ja monikäyttöisiä
 - ✓ monikäyttöiset huolletaan käytön jälkeen
- ✓ Kädet desinfioidaan aina silmäsuojuksen riisumisen jälkeen
- ✓ EN 166 henkilökohtainen silmien suojaus

Hiussuojus

- ✓ Suojaimen tarkoituksena suojata aseptisiä alueita
 - ✓ leikkaushaava
- ✓ Kuuluu toimenpideasuun operatiivisissa toimenpiteissä
- ✓ Suojaimen tulee peittää kaikki hiukset
- ✓ Kädet desinfioidaan aina hiussuojuksen pukemisen ja riisumisen jälkeen
- ✓ Hiussuojusta käytetään myös joissain aseptisissä tehtävissä
 - ✓ välinehuollossa steriloitavan tavaran pakkaamisessa

Hengityksensuojain

- ✓ Käytetään ilmateitse tarttuvaa sairautta potevan potilaan hoidossa sekä aerosoleja muodostavissa toimenpiteissä
- ✓ Suojain kertakäyttöinen ja henkilökohtainen
- ✓ Hengityksensuojainten käytössä on tärkeintä saada suojain istumaan tiiviisti kasvoille
- ✓ Käytettävä suojain tulee valita istuvuuden perusteella
- ✓ EN 149:2001
- ✓ FFP2-luokan suojaimen suojauskyvyn tulee olla parempi kuin 92%
- ✓ FFP3-luokan suojaimen suojauskyvyn tulee olla parempi kuin 98%

Hengityksensuojaimen pukeminen

- ✓ FFP2 ja FFP3 hengityksensuojain puetaan valmistajan ohjeiden (ohjeet pakkauksessa) mukaan siten, että se on tiiviisti vasten kasvoja
- ✓ Tiiviys tulee testata pukemisen jälkeen
- ✓ Tiiviys testataan siten, että pukemisen jälkeen hengitetään voimakkaasti sisäänpäin jolloin mahdollinen kasvojen ja suojaimen reunan välistä kulkeva ilmavirta voidaan havaita

- ✓ FF= filtering facepiece= suodattava kasvo-osa
- ✓ P= particle (=hiukkaset)

Suojainten pukeminen ja riisuminen

- ✓ Jokaisella sairaanhoitopiirillä ohjeet suojainten pukemisesta ja riisumisesta
- ✓ Laminoidut ohjeet löytyvät sulkutilasta tai potilashuoneen sisältä, jossa suojaimet puetaan ja riisutaan

SUOJAINTEEN PUKEMINEN
Potilashuoneessa tai sulkuhuoneessa

1. Käsien desinfektio

2. Suojatakki tai hihallinen suojaesiliina lähihoidossa

3. Suu-nenäsuojus tarvittaessa

4. Silmäsuojaimet tarvittaessa

5. Käsien desinfektio

6. Suojakäsineet

SUOJAINTEEN RIISUMINEN
Aina potilashuoneessa

1. Suojakäsineet

2. Suojatakki

3. Käsien desinfektio

4. Silmäsuojaimet

5. Suu-nenäsuojus

6. Käsien desinfektio

Ei tätäkään luentoa ilman käsihygienian korostamista

<https://www.youtube.com/watch?v=G6z5-RikOsg>

Kiitos